

РЕШЕНИЕ

№ 31595

гр. София, 27.09.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 84 състав, в
публично заседание на 01.09.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Спас Спасов

при участието на секретаря Спасина Иванова и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **5541** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203-207 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), вр. чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба с вх. № 13189/2025 г. по описа на Административен съд София-град (АССГ), с правно основание по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, срещу Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР), с която е направено искане за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 4 000 лв., изразяващи се в причинени огромен страх, вкл. от физическо нараняване, негативни емоции, безсилие по отношение на неоправдана полицейска репресия, чувство на безпомощност и унижено човешко достойнство, лоши хигиенни условия, злепоставяне в публичното пространство, неспокоен сън, физическа отпадналост, в следствие на незаконното задържане на ищеца въз основа на заповед за задържане на лице № 2253з-1373/17.11.2023 г., издадена от полицейски орган при ОСПС - СДВР, отменена с влязло в сила съдебно решение. Обезщетението се претендира за периода от 16.11.2023 г. до 28.05.2025 г. (уточнение в с.з.) Претендира и присъждане на законната лихва за периода от 03.04.2024 г. – датата на влизане в сила на решение № 923/21.02.2024 г. постановено по н.а.х.д. № 16926/2023 г. по описа на СРС. Претендират се разноски.

В исковата молба се излагат съображения, че Д. е изпитал огромен страх, след като е бил задържан в 01 РУ – СДВР по време на протести срещу БФС. Полицейските служители са се държали грубо и непрофесионално, имал страх от полицейските служители да не го наранят физически. Сърцето му започнало да бие учестено и да се поти. В следствие на задържането търпял вреди и към настоящия момент, преживяващ случилото се изключително негативно

емоционално, с безсилие срещу неоправданата полицейска репресия. Допълнително претърпял негативни емоции от гледани впоследствие кадри на насилие от същата нощ, в която е задържан. След освобождаването му не можел да заспива, приемал валериан. Изпитвал перманентен страх от полиция.

В с.з. и в писмени бележки ищецът, чрез процесуалния си представител, моли съда да уважи иска. Счита, че са налице кумулативно изискуемите предпоставки за ангажиране на отговорността на ответника по ЗОДОВ - незаконосъобразен акт, отменен по съответния ред, и настъпили вследствие на него вредоносните последици, както и причинно-следствена връзка. Обръща внимание, че със свидетелските показания се потвърждава, че ищецът е преживял сочените подробно стрес и тревожност.

Ответникът - Столична дирекция на вътрешните работи, чрез процесуалния си представител юрк. И., в писмен отговор, в с.з. и в писмени бележки, оспорва исковата молба като недоказана по основание и размер, алтернативно оспорва иска по размер като прекомерен. Счита, че вредите са недоказани. Обръща внимание, че твърдените вреди се оборват от представени от ответника писмени доказателства, други следвало да се докажат с медицински документи. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност досежно претендираните от ищеца разноски.

Представителят на СГП дава заключение за доказаност на претенцията по основание и размер, респ. за основателност на иска.

Административен съд София-град, I отделение, 84 състав, като обсъди събраните по делото доказателства и съобрази разпоредбите на закона, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Между страните не е спорно, че със заповед за задържане на лице № 2253з-1373/17.11.2023 г., издадена от полицейски орган при ОСПС - СДВР, ищецът В. Р. Д. е бил задържан на 16.11.2023 г. в 19:30 часа за срок от 24 часа в помещение за задържане на 01 РУ - СДВР, издадена на основание чл. 72, ал. 1, т. 5 от ЗМВР, вр. чл. 21, т. 5 от ЗООРПСМ – нормата урежда хипотезата на предизвикване или участие в сбивания по време на спортна проява. Не е спорно и че същият е бил освободен на следващия ден в 02:55 ч.

С решение от 21.02.2024 г., постановено по н.а.х.д. № 16926/2023 г. по описа на СРС, НО, 112-ти състав, административният акт е отменен като незаконосъобразен (поради липса на мотиви и липса на изложени фактически основания). Решението не е обжалвано и е влязло в сила на 03.04.2024 г.

Като писмени доказателства са приети доказателствата, представени с исковата молба - заповедта за задържане и препис от съдебното решение, с което последната е отменена. Представени са допълнително 8 бр. разпечатки от интернет-сайтове с информация относно настъпилите събития около протеста срещу Българския футболен съюз на процесния ден.

От ответната страна са представени като писмени доказателства копие на попълнена декларация от задържаното лице, копие с извадка от книгата на задържаните лица.

Приобщени са гласни доказателства.

Св. В., която е била адвокат на ищеца към момента на задържането сочи, че условията в 01 РУ при СДВР били много лоши, не била допусната до клиента си в продължение на час и половина. Заедно с ищеца бил задържан и малкият му брат, който към онзи момент бил на 14 г. Ищецът ѝ се оплакал, че го били в главата по време на задържането и при конвоирането, помолил полицаите да извикат линейка. Споделил с адв. В., че се притеснявал да не го бият и вътре в арестното помещение на 01 РУ след задържането. Много се притеснявал за брат си. Соци, че ищецът видимо изглеждал много зле, треперел, споделил, че му се повръща. Д. ѝ е споделил още, че

изначално не са му дали да звънне на негов родител, което било най-голямото му притеснение, тъй като не живее в [населено място].

Св. С., майка на ищеца, посочва, че синът ѝ отишъл да се разходи до столицата с приятели и да посетят голям магазин (мол). При посещение при сестра му, живееща в С., се приближили до мястото на протеста, в следствие на което бил задържан, но не били участвали в самия протест. След задържането синът ѝ станал по-затворен, неконтактен, асоциален, не искал да участва в общо празнуване на празници, не можел да спи, приемал леки успокоителни – валидол, валериан. Изпитвал затруднения да се прибира вечер сам. Притеснен бил и близкият му приятелски кръг.

Св. Д., баща на ищеца, излага сходни обстоятелства. Добавя, че след задържането му синът им се затворил вкъщи и почти не излизал. Не контактувал. Физически контакти много трудно осъществявал. Изпадал в депресии.

При така установените факти и събраните по делото доказателства съдът прави следните правни изводи:

Предявеният иск за неимуществени вреди е допустим, иницииран от активнелегитимирано физическо лице, което твърди, че е претърпяло вреди - пряка и непосредствена последица от отменен по съдебен ред като незаконосъобразен административен акт - заповед за задържане на лице № 22533-1373/17.11.2023 г., издадена от полицейски орган при ОСПС - СДВР.

Искът за обезщетение е предявен срещу надлежен ответник - юридическото лице, в чиято структура е органът, издал незаконосъобразния административен акт и е допустим за разглеждане в производството пред Административен съд София-град по реда на глава XI от АПК. Изпълнено е и условието на чл. 204, ал. 1 от АПК – наличие на твърдение за настъпили вреди от акт, издаден при упражняване на административна дейност - заповед, която е отменена по предвидения в закона съдебен ред с влязло в сила съдебно решение.

Разгледан по същество, искът е частично основателен.

Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. За да възникне отговорност за дейност на администрацията, предвидена в чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, следва да са налице трите елемента от правопораждащия фактически състав: 1. незаконосъобразен акт, действие или бездействие; 2. Настъпили имуществени или неимуществени вреди и 3. пряка причинна връзка между вредите и незаконосъобразната административна дейност. Отговорността е безвиновна - съгласно чл. 4 от ЗОДОВ държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това дали са причинени виновно от длъжностното лице или административния орган.

По арг. от чл. 154, ал. 1 от ГПК вр. чл. 144 от АПК в тежест на ищеца е да проведе пълно и главно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения от него иск, а на съда - да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан. Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав на предявения иск обуславя неговата неоснователност.

По отношение на първия елемент - отменената заповед представлява властнически акт на административен орган, издаден при извършване на административна дейност. Нейната незаконосъобразност е установена с акт на съдебен орган - влязло в сила решение от 21.02.2024 г., постановено по н.а.х.д. № 16926/2023 г. по описа на Софийския районен съд.

Относно втория елемент от отговорността - наличието на вреда: Съдържанието на понятието "вред" не е дефинирано от законодателя, въпреки употребата му в редица разпоредби на Закона за задълженията и договорите. Според трайното разбиране, наложило се в теорията и в съдебната

практика, вредите са последица от засягане на субективни права, на защитени от правото блага, които не са предмет на права, както и от накърняване на фактически отношения, които правото защитава. Вредата представлява смущение, накърняване или унищожаване на благата на човека, представляващи неговото имущество, права, телесна цялост и здраве, душевност и психическо състояние.

Незаконособразното ограничаване на правото на придвижване и престоят в полицейското управление обективно водят до негативни последици върху емоционалното, психическо и физическо състояние на задържаното лице. В тази връзка неоснователни са доводите на ответника в писмения отговор за недоказаност на неимуществените вреди.

Въз основа на свидетелските показания, изслушани в хода на съдебното производство, настоящият съдебен състав приема, че в периода на действие на отменената като незаконособразна заповед и за определен момент след това, вследствие на незаконното задържане, ищецът е преживял негативни емоции - чувство на безпокойство, притеснение, стрес, дискомфорт, тревожност. Обстоятелствата по задържането му сочат на това, че същото е породило притеснение, страх и стрес, тъй като ищецът не е знаел в какво точно е обвинен, какво ще последва от задържането и се е тревожил за близките си и за своя по-малък брат, който е бил в сградата на 01 РУ- СДВР. Същият е бил задържан не в града, в който живее, което съдът преценява като допълнително обстоятелство, породило страх и тревожност. Бил е в състояние на афект с оглед наличието на многобройни задържани в общо помещение, същите с рани и видими телесни повреди с различен интензитет. Всичко това налага извода, че по време на задържането и след това В. Д. е претърпял неимуществени вреди. Налага се изводът, че неправомерното задържане на ищеца е оказало негативно отражение върху психическото му състояние.

При преценката наличието на претърпени неимуществени вреди съдът съобразява и формираната практика на Европейския съд по правата на човека (в т.ч. решение от 31.01.2023 г. по дело S. vs. B. (A. no. 39232/17), според което задържането, извършено в нарушение на чл. 5 § 1 от Конвенцията за защита правата на човека причинява известно психическо страдание на задържания не само докато трае, но и след това (макар че тази презумпция е оборима). Това страдание не е задължително да достигне нивото на психологическа травма или разстройство, или да доведе до външни прояви или симптоми, и затова не винаги се поддава на доказване чрез свидетелски показания. Европейският съд по правата на човека приема, че автоматичният отказ за присъждане на каквото и да е обезщетение на лице, което е било незаконно задържано само защото не е предоставило такова доказателство, е прекалено формалистичен и в нарушение на чл. 5 § 5 от Конвенцията (напр. D. v. B., no. 9411/05, § 30-34, 02.09.2010; D. and others v. B., no. 6095/11 and 2 others, § 84, 31.03.2016).

Налице е и третата предпоставка за ангажиране отговорността на ответника - причинно-следствената връзка между незаконособразната заповед за задържане и неимуществените вреди. В практиката на Върховния касационен съд, изразена в решение № 81/27.1.2006 г. по гр. д. № 23/2005 г. на 4 г.о. на ВКС, решение № 129/25.07.2005 г. по гр. д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и др. е възприето разбирането, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, които обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите". В тези случаи е налице причинна връзка по чл. 4 от ЗОДОВ. Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. В конкретния случай вредите, които се претендират (доказаните психически/душевные страдания), са пряка и непосредствена последица от отменената

заповед за задържане. Ако не бе издаден незаконосъобразният административен акт, ищецът не би претърпял описаните негативни преживявания. Вредата се изразява в неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на задържания.

На обезщетение подлежат и вътрешните, душевни състояния тогава, когато справедливостта налага с оглед конкретните, обективно съществуващи обстоятелства във всеки един случай същите да бъдат възмездени. Понятието справедливост по смисъла на чл. 52 от ЗЗД не е абстрактно, а е свързано с преценката на обективно съществуващи конкретни обстоятелства, с общественото разбиране за справедливост на даден етап от развитието на самото общество, а не със субективното усещане за причинена вреда. Съобразявайки естеството и характера на причинените страдания, обективното състояние на ищеца, като произтичащо от неправомерното задържане, периодът, в който то е осъществено, и като взе предвид константната съдебната практика на Върховния административен съд (чл. 125, ал. 1 от КРБ), III отделение по сходни случаи, съдът намира, че справедливо е обезщетяване на причинените на ищеца неимуществени вреди със сума в размер на 1000 лева.

Съобразно константната практика на ВАС доколкото нарушаването на изискванията на чл. 5, и липсата на предпоставки за приложение на някое от изрично предвидените изключения в чл. 5, § 1 от ЕКПЧ винаги води до възникване право на обезвреда - чл. 5, § 5 ЕКПЧ, не е необходимо да се доказват като настъпили твърдените неимуществени вреди от задържането, но безспорно доказателства са необходими за обосноваване размера на търсеното обезщетение с оглед спазване принципа на справедливо овъзмездяване с оглед изпълнение на нормативното изискване компенсаторните цели възложени му от разпоредбата на чл. 52 ЗЗД да бъдат изпълнени без в същото време обезщетението да води до неоснователно обогатяване на задържания (вж. решение № 5576/28.05.2025 г. по адм. д. № 8121/2024 г. на ВАС и др.).

С определението за насрочване на делото съдът изрично е указал на ищеца, че носи доказателствената тежест при условията на пълно и главно доказване относно установяването на основанията за завеждане на спора – наличие на незаконосъобразен акт, който е бил отменен по надлежния ред, понасяне на вреда и нейния размер чрез представяне на доказателства, както и причинно-следствената връзка между отменения акт и понесената вреда, в т. ч. в тежест на ищеца е да докаже изпитания огромен страх в следствие на грубо и непрофесионално отношение на полицейските служители, негативни емоции, безсилие от неоправдана полицейска репресия, чувство на безпомощност и унижено човешко достойнство, лошите хигиенни условия, в които е бил принуден да престои, както и престоят за повече от 7 часа, злепоставяне на личността му в публичното пространство. Следва да се докажат изпитания страх след освобождаването му и интензитета на преживяванията, приемането на лекарства, отдалечаване от приятелския кръг и влошена работоспособност, вкл. и да обоснове размера на претендираната сума.

С оглед дадените указания настоящият състав намира, че интензитетът на вредите, обуславящи обезвреда над сумата 1 000 лв. остава недоказан.

Ангажираните от ищеца писмени доказателства принципно отговарят на дефиницията за документ/и - писмени изявления, което имат за цел да удостоверят някакъв факт, имащ значение за правото. Същите обаче не са официални такива и не се ползват с материална доказателствена сила. Доколкото частният документ не е и подписан той не съставлява и доказателство (строго формално) за изявление (арг. чл. 180 от ГПК). Представените извадки от електронни медии също така не засягат пряко и личността на ищеца, доколкото в тях се съдържат общи сведения за протеста, задържани лица и евентуално осъществено насилие от органите на реда.

Показанията на св. В. съдът кредитира само в частта, в която непосредствено са възприети уплахата и стресът у ищеца към момента на задържането. Твърденията на свидетелката, че

спрямо ищеца е осъществено насилие и че същият, след освобождаването му от арестното помещение, е изпаднал в депресия, съдът не кредитира, тъй като тези юридически факти не са били възприети пряко. Респ. недоказани остават и твърденията за лоши хигиенни условия и проявено насилие. Обратните изводи се извличат от приобщената писмена декларация, вкл. и в частта, че ищецът се е свързал по телефона с родителите си. В трайната си практика ВКС приема, че при оценка на свидетелските показания трябва да се вземе предвид и способността на свидетеля да възпроизведе в показанията си релевантните за делото факти, които е възприел непосредствено или пък логически ги е свързал при възприети други обстоятелства (вж. определение № 3380/27.06.2025 г. по к.гр.д. № 3579/2024 г. на II г.о. на ВКС и др.). Т.е. соченото от свидетелката – че спрямо ищеца е осъществено ефективно насилие, и че същият в следствие е изпаднал в депресия и самоизолация не са факти, а твърдения на лица, невъзприети лично от свидетелката. Основателни са възраженията на ответника, че ищецът сам е заявил в саморъчно подписан формуляр, че няма медицински проблем и не желае медицински преглед от лекар (л. 28 от делото). Свидетелката е правоспособен адвокат, поради което спрямо твърденията на ищеца е следвало сама да ангажира преглед с оглед установяване на сочените обстоятелства и обективизирането им в официален свидетелстващ документ.

Следва да се съобрази и че ограничаването на свободата на движение на ищеца не е било продължително, ок 8 часа - от 19.30ч. на 16.11.2023 г. до 02,55 ч. на 17.11.2023 г. като настоящият състав приема, че породените негативни емоции у него, дори и да са продължили след този период, не доказват интензитет, обосноваващ овъзмездяване над сумата от 1000 лв.

Дадените от родителите свидетелски показания съдят кредитира като непротиворечиви, но те следва да бъдат преценени с оглед разпоредбата на чл. 172 от ГПК - преценяват се от съда с оглед на всички други данни по делото, като се има предвид възможната тяхна (на родителите) заинтересованост. Твърденията са за обща промяна у ищеца, затвореност и депресивност, стеснен приятелски кръг, за които обстоятелства не се ангажират други доказателства извън семейния кръг. Депресията от своя страна, като разстройство на съзнанието, което би могло да бъде причинено от юридическия факт – задържане - като твърдение, по естеството си представлява заболяване (депресивен епизод МКБ F32) и следва да се доказва посредством медицинска документацията. Прибягването до помощни лечебни средства – валериан и валидол, не обосновава различен извод.

С оглед гореизложеното претенцията за сумата над 1000 лв. до претендирания размер от 4 000 лв. следва да бъде отхвърлена.

Предявеният иск за присъждане на законна лихва за забава върху претендираното обезщетение за неимуществени вреди е частично основателен, с оглед уважената част от главния иск. В случая лихвата се претендира от момента на влизане в сила на съдебното решение, с което е отменен административният акт - 03.04.2024 г. в съответствие с ТР № 3/ 22.04.2004 г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК, т. 4, то следва тя да се присъди както е поискано – от посочената начална дата до датата на окончателното плащане на обезщетението.

С оглед изхода от спора и на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, на ищеца се дължат разноски. Претендираните такива са направените разноски в размер на 10 лева – заплатена държавна такса, и заплатено в брой адвокатско възнаграждение в размер на 1000 лева. Същото е оспорено като прекомерно от ответника. С оглед критериите, дадени с чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1 на ВАДС за възнагражденията за адвокатската работа съдът го редуцира до 700 лв. с оглед сложността на делото, ангажираните доказателства и проведено само едно с.з., изчислено съразмерно уважената част на иска – 175 лв., или общо разноски 185 лв.

На ответника следва да бъде присъдено възнаграждение за осъществената юрисконсултска

защита на основание чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ в съответствие с изхода на спора – съобразно отхвърлената част от исковата претенция. Юрисконсултското възнаграждение следва да бъде определено в размер на 100 лева на основание чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ във връзка чл. 37, ал. 1 от Закона за правната помощ, при съобразяване с фактическата и правна сложност на делото, а изчислено съобразно отхвърлената част от исковата молба възлиза на 75 лева.

По компенсация ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца сумата 110 лева – разноски по делото.

Воден от горните мотиви и на основание чл. 203 и сл. от АПК във вр. с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, съдът

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на В. Р. Д. със съдебен адрес: [населено място], [улица], вх. А, ет. 2, ап. 4 сумата от **1000 лева**, представляваща обезщетение за *неимуществени* вреди за времето от 16.11.2023 г. до 28.05.2025 г, причинени вследствие на отменения незаконосъобразен административен акт – заповед за задържане на лице № 2253з-1373/17.11.2023 г., издадена от полицейски орган при ОСПС - СДВР, ведно със законна лихва върху определеното обезщетение, считано от 03.04.2024 г. до окончателното изплащане на сумата

ОТХВЪРЛЯ иска в останалата му част за сумата над 1000 лв. до пълния предявен размер от 4 000, 00 лева и лихвата върху тази сума

ОСЪЖДА Столична Дирекция на вътрешните работи да заплати на В. Р. Д. с ЕГН [ЕГН] сумата от 110 лева – разноски по делото.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.